

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין מחצבי אבן בע"מ, מחצבות כנרת בהר בע"מ ומחצבות כנרת

שותפות מוגבלת

1. פתח דבר

לפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") להסדר כובל בין מחצבי אבן בע"מ (להלן: "מחצבי אבן") לבין מחצבות כנרת בהר בע"מ ומחצבות כנרת שותפות מוגבלת (להלן במאוחד עם מחצבות כנרת בהר: "מחצבות כנרת"). עניינו של ההסדר בשיתוף פעולה להפקת אגרגט בזלת במחצבת גבעת יאשיהו (להלן "המחצבה"), המצויה בבעלות מחצבי אבן.

לאחר שבחנתי את ההסדר כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלבנטיים ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

2.1. הצדדים

מחצבי אבן הינה חברה פרטית העוסקת בכרייה חציבה ושיווק של חומרים מסוג גיר דלומיט ובייצור ושיווק אספלט בטון ובלוקים. החברה בעלת רישיונות חציבה תקפים לארבע מחצבות: מחצבת נשר תל חנן (חציבת אגרגט גיר דלומיט), מחצבת אשרת צפון (חציבת שיש), מחצבת אשרת דרום (חציבת שיש) ומחצבת גבעת יאשיהו, נשואת בקשה זו (אבן בזלת). האחרונה הינה בעלת רישיון חציבה תקף עד ינואר 2020, אך אינה מופעלת מאז 2006. כן, מחזיקה החברה שני מפעלי בטון ומפעל לייצור אספלט באזור נשר בו מיוצרים מחצבי אבן ותערובות אספלט, בהן גם אספלט בזלתי.

מחצבות כנרת – מוחזקות ע"י קבוצת כנרת, קבוצת פועלים להתיישבות שיתופית. **מחצבות כנרת** עוסקת בחציבה וכרייה מזה 95 שנה, והחל מחודש דצמבר 2001 מפעילה את אתר מחצבת פוריה בלבד, וכן בעלת מפעל לייצור אספלט הממוקם באזור פוריה.

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

lishka@antitrust.gov.il

רשות ההגבלים העסקיים

2.2. רקע כללי ותיאור ההסדר

אגרגט הבזלת, המופק במחצבות הפרושות באזור הצפון, משמש בעיקרו, יחד עם חומרים נוספים, להכנת תערובות אספלט בזלתי לשכבות העליונות של הכבישים. מאחר ועל האספלט להיות מסופק בטמפרטורה של 140 מעלות, לאפשר הנחתו בטרם יתקרש, נדרש כי המרחק המירבי ממקום ייצור תערובת האספלט עד מקום הנחתה לא יעלה על 100-120 ק"מ. בשל מגבלות אלה, חלק הארי של אגרגט הבזלת המופק בצפון נמכר למפעלי אספלט במרכז ובדרום ואילו האספלט הבזלתי המיוצר במפעלי האספלט בצפון נמכר בעיקר בצפון.

מחצבי אבן אינה מפעילה כאמור, את המחצבה מזה כ-4 שנים בשל חוסר כדאיות כלכלית. משכך, אינה מוכרת כלל אגרגט בזלתי בשנים האחרונות. יחד עם זאת, במפעלה אשר בנשר מיוצרות תערובות אספלט, ובכללן אספלט בזלתי אשר לשם הפקתו היא רוכשת אגרגט בזלת ממחצבות אחרות באזור.

מחצבות כנרת פועלת אך ורק במחצבת פורייה. על פי המתואר בבקשת הפטור, איכותו של אגרגט הבזלת שניתן להפיק במחצבה זו נמוכה ועיקר הכמות המופקת משמשת את מחצבות כנרת במפעל האספלט אשר בבעלותה, ואינה נמכרת למפעלי אספלט אחרים.

על פי ההסכם, מחצבות כנרת, בהיותה בעלת הנסיון, הידע והמכשור המתאים לכריית בזלת, תפעיל עבור מחצבי אבן את המחצבה תחת התחייבות: להפיק כמות שלא תפחת מכמות מינימלית הקבועה בהסכם, ולרכוש את כל אגרגט הבזלת שיופק מהמחצבה למעט כמות הבזלת הדרושה לשימושה העצמי של מחצבי אבן.

3. השפעות ההסכם על התחרות

החשש העיקרי העולה מן ההסדר המוצע הינו לפגיעה בתחרות בענף האספלט הבזלתי בצפון אשר בו מתחרים הצדדים. כמפורט לעיל, האספלט הבזלתי הינו מוצר משיק למוצר נשוא הסכם זה. על פי החשש, ההסדר המוצע, שיאפשר הפקת כמות נוספת של אגרגט בזלת לשימוש הצדדים בלבד, יביא לחיזוק כוחה של מחצבות כנרת בענף האספלט הבזלתי, הנחשבת גם כיום לשחקן מרכזי בענף זה בצפון. כמו כן, המיזם המשותף עלול לעורר חשש לתיאום בין הצדדים לו, שהינם מתחרים זה בזה בענף האספלט הבזלתי. יחד עם זאת, בחינה רחבה יותר של ענף אגרגט הבזלת וענף האספלט הבזלתי, מעלה כי לא זו בלבד שהחששות מופסידים, אלא שלהסכם הנוכחי היבטים פרו-תחרותיים.

כיום הצדדים להסדר אינם מהווים שחקנים פעילים בענף אגרגט הבזלת, בשל אי פעילות מחצבת רמת יאשיהו, ותוצר האגרגט הדל של מחצבות כנרת אשר נמכר ברובו לשימושה העצמי. ההסדר

רשות ההגבלים העסקיים

נשוא בקשה זו יאפשר למחצבי אבן להיכנס לפעילות בתחום אגרגט הבזלת ובמקביל הוא עשוי לחזק את כושר התחרות של מחצבות כנרת בענף זה. כניסתו של מתחרה חדש וחזוק כושר התחרות של מתחרה קיים עשויים להגביר את התחרות בתחום אגרגט הבזלת, המופק, כאמור, במחצבות באזור הצפון בלבד. יודגש, כי הצדדים הצהירו שמטרתם, ובפרט מטרתה של מחצבות כנרת, הינה שיווק אגרגט הבזלת למפעלי אספלט באזור המרכז והדרום אשר מתאפשר להם לרכוש אגרגט בזלת כיום מ-3 מחצבות בלבד.

בענף האספלט הבזלתי, מחצבי אבן ומחצבות כנרת הן מתחרות בפועל. אמנם, הפעלת המחצבה עשויה לאפשר להן להגדיל את חלקן בענף זה, ברם, לא מצאנו בסיס לחשש כי ההסדר יביא ליצירת כוח שוק על ידי מי מהן, כיוון שבמתחם הגיאוגרפי בו הן משווקות את האספלט, קיימים מתחרים נוספים, בהם הנסון, שפיר וכפר גלעדי. כמו כן, מהמידע המצוי בפנינו, חלק גדול ממפעלי האספלט אשר אינם בעלי מחצבה, רוכשים את הבזלת מהמחצבות השונות. החשש לתיאום בין הצדדים בענף האספלט הבזלתי קטן אף הוא, שכן חלקה של מחצבי-אבן בענף זה שולי ביותר. מהנתונים שלפנינו והבדיקה שנערכה, עולה כי המיזם יקנה אפשרות לצדדים לשווק את הבזלת באזור המרכז. זאת הודות ל קרבתה היחסית של המחצבה לאזור המרכז, ובשל חוסר הכדאיות הכלכלית להוביל את האגרגט חזרה למפעלים בפוריה עקב עלויות ההובלה הגבוהות. דברים העולים בקנה אחד עם הצהרות הצדדים בבקשה שלפנינו.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה הינו למשך חמש שנים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על-ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ז' כסלו תשע"א

14 בנובמבר, 2010